

TEATR I KINO

Pismo ilustrowane poświęcone sprawom teatru, muzyki, sztuki, kinematografu, wraz z programem wszystkich widowisk w Warszawie na cały tydzień

Redakcja i Administracja: Nowolipie 11

Telefon Administracji 242-40

Skład główny w księgarni S-ki Akc. Polskiej Składnicy Pomocy Szkolnych Marszałkowska 143 tel. 40-64

Prenumerata w Warszawie z odsyłaniem do domu:

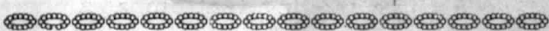
Kwartalnie Mk. 600

Półrocznie „ 1200

Na prowincji kwartalnie „ 750

„ półrocznie „ 1500

Cena pojedynczego numeru „ 60

Od Wydawnictwa

Z dniem dzisiejszym rozpoczynamy wydawnictwo tygodnika ilustrowanego „Teatr i Kino“, treść którego stanowić będą: artykuły o teatrze, muzyce i plastyce, streszczenia i sprawozdania z wystawianych sztuk, oper i filmów, ocena tychże pod względem literackim i artystycznym, kronika teatralna miejscowa i zagraniczna, zdjęcia fotograficzne z interesujących przedstawień, fotografie i sylwetki wybitniejszych artystów, autorów, poetów oraz muzyków.

Nadto „Teatr i Kino“ zamieszczać będzie program wszystkich widowisk w Warszawie na cały tydzień, to jest od poniedziałku do niedzieli włącznie.

Każdy abonent będzie miał możliwość ułożyć sobie z góry na cały tydzień plan rozrywek artystycznych.

Teatr i Kino

Możnikom teatru, którzy przywykli czerpać ze sceny najszlachetniejsze — lub tylko rozrywkowe — wrażenia, nieuzasadnionem wyda się może umieszczanie kinematografu z teatrem na jednym poziomie, chociażby tylko w tytule pisma, które chce służyć sztuce. Nie zamierzamy otwierać na ten temat dyskusji zasadniczej. Wystarczy tak zwany społeczny punkt widzenia. Kino zdobyło sobie niewzruszoną podstawę jako instytucja rozrywkowa. Należy do życia tłumu tak samo jak kolej, telegraf i teatr. Przed kilkunastu laty można było jeszcze teoretyzować na temat, czy nie ograniczy się do takiej roli, jaką np. miały fotoplastikony. Dzisiaj jest jasnem, iż zdobyło pozycję zupełnie inną. Ma swoją publiczność, która jest zresztą ta sama, co publiczność teatralna, ale która szuka w kinie innych wrażeń i inne znajduje. Konkurencja między teatrem a kinematografem należy do przeszłości i nie rozbudzi się już nigdy, chyba że teatr zacznie spekulować kasowo na psychologii widza kinowego i będzie upodabniał się do kina. Zrazu kinematograf był naśladownictwem teatru, teraz sytuacja się odwraca. Sztuki kinowe zaczynają przechodzić na „deski świat oznaczające”. Tekst schodzi do rzędu akcesoriów i zajmuje tylko tyle miejsca, aby powiązać mimikę i obrazy. Melodramat operuje w ten sposób techniką filmu i ekranu. Gdyby trzeba dowodu, jak potężnym czynnikiem kino się stało — to ten jeden wystarczyłby bez reszty.

Nie na nim zresztą się kończy. Niedawno zorientowali się krytycy literaccy, że kino oddziaływało na powieść. Zagranicą ukazuje się coraz więcej literatury pięknej, która w swej treści i w swej kompozycji wykazuje wpływ kina. Są to powieści półfantastyczne, lub fantastyczne zgoła, jakby pisane melodramaty, wyzyskujące — cecha charakterystyczna kina — współczesną technikę do efektów literackich, tak jak kino wyzyskuje ją do wzrokowych. Psychologja schodzi na drugi plan, analiza dusz zacieśnia się do najprymitywniejszych uderzeń skalpela. Tło — najczęściej egzotyczne — i szybkość kontrastujących ze sobą wydarzeń stanowią istotę tej beletrystyki, operującej aeroplanem, maszynami do zapalania min, torped na odległość nowymi promieniami niewidzialnymi, saniami z motorem, gazami duszącymi lub rozweselającymi, beletrystyki, która daje przede wszystkim sensację, ubierając ją zresztą w artystyczną formę. Epizody pędzą jeden za drugim. Czytelnik przenosi się w mgnieniu oka z Paryża do Bombaju

egzotyczne plemiona mieszają się do przeżyć rasy białej, do przeżyć melodramatycznych, mało „duchowych“, więcej, materialnych. Niema mowy o pogłębieniu duchowego życia jednostki. Bohaterem jest nie człowiek, ale zbiorowisko, a raczej samo życie, życie współczesne, z jego cywilizacją techniczną z pogonią za złotem i uzyciem. W każdej takiej powieści, taksamo jak w każdym obrazie kinematograficznym, temat da się po obraniu z efektów optycznych sprowadzić do najstarszej formuły: taniec miłości i śmierci, ale taniec ten odbywa się już nie w wnętrzu nagiej czy nie nagiej duszy, lecz w dancingu, w hall'u hotelu międzynarodowego, w dżungli, łodzi podwodnej, na gigantycznym aeroplanie lub w sleepingu, wśród najnieprawdopodobniejszych przygód, które stają się głównym motywem i spychają duszę między akcesorja.

Zaszło to tak daleko, że otwórzysz książkę z taką powieścią widzimy po prostu ekran kinowy, widzimy go oczyma, nie tylko wyobraźnią. Autor umieszcza zamiast napisów nad rozdziałami tytuły takie, jakie w kinematografie widzimy przed obrazami. Zamiast opisywać długo i szeroko jakieś zajście, daje w paru słowach skrót i otacza go obwódką, aby był jeszcze podobniejszym do tekstu kinowego. Na tym papierowym ekranie książki ukazują się listy, owe listy znane nam z kina, listy, które czyta bohater marszcząc się i gestykulując. Wszystko jest skrótem. Parę słów starczy za dawne rozdziały. Styl jest telegraficzny, żadnej kunsztownej budowy zdań, żadnych „piękności słowa“, żadnych subtelności. Rąbie się treść w paru wyrazach i dalej, dalej, do nowego zdarzenia, do nowego „obrazu“.

Oto najnowszy refleks kina na kulturę współczesną. Oto próbka wzajemnego oddziaływania na siebie różnych rodzajów twórczości. Próba literacko kłopotliwa, jak dotychczas. Ale jako dowód, czem stało się kino dla współczesnego człowieka — namacalna.

Więc nie sprzecajmy się o wyższość: teatr czy kino? Spór byłby bezpłodnym, chociażby dlatego że ani teatr ani kino nie przeżyło jeszcze swych wszystkich możliwości. W kinematografie zaczęto dopiero niedawno czerpać z głębi techniki specyficznej tego instrumentu i przetwarzać ją na wartości artystyczne. Jeszcze przed paru laty kino — powtórzmy — było naśladownictwem teatru pod wszystkimi względami. Scena na ekranie wyglądała tak jak scena w teatrze, figury były względnie małe, obracały się we „wnętrzu“ będącem zwykłą dekoracją teatralną. Pierwsi zerwali z tem Duńczycy, jeżeli dobrze pamiętamy te za-

mierzchłe dzisiaj czasy. Bodaj że Herman Bang, autor tylu cudownie melacholijnych powieści a zarazem były reżyser w teatrze Antoine'a w Paryżu, zastosował inscenizację nową, polegającą na tem, że wewnątrz kinowe ukazuje się tylko jako wycinek, a figury są wielkie, najczęściej obcięte, czasem tylko same głowy. Resztę musi sobie widz dopiewać własną fantazją — i dopiewuje bez trudu. Za tem poszła reforma mimiki i reforma fotografii kinowej, Zauważył na niej talent Muncha, słynnego malarza drzeworytnika duńskiego, który bodaj pierwszy wprowadził nowe, dzisiaj tak powszednie efekty oświetlenia *à contre jour*, refleksy z kominków błyszczących żarzącemi się węglami, postaci sylwetowe i td. Równocześnie środki kina zaczęły oddziaływać na treść obrazów. „Kino nie zna fizycznych niemożliwości“. Wszystko, co jest niewykonalne technicznie w teatrze, jest do zrobienia w kinie za pomocą *truc'ów* fotograficznych. Bohaterzy mogą latać po powietrzu bez skrzydeł, widma mogą wchodzić i wychodzić w sposób najzupełniej niematerjalny, niebywałe przyrządy do niebywałych przedsięwzięć mogą działać z pogardzeniem wszelkich praw fizyki. Co za pole dla fantazji! Juliusz Verne jest w stosunku do tych możliwości żebrakiem, E. T. A. Hoffmann nie ma wyobraźni. „Co pomyślisz, już się stało“. Nowa treść i nowa forma musiały wyrobić sobie nową publiczność, a właściwie przerobić ją z dawnej, która szuka w teatrze innych wrażeń, w kinie innych, ale już dzisiaj pragnie jednych i drugich, bo nauczono ją, że w kinematografie są do nabycia sensacje nowe nieoczekiwane, a działające potężnie.

Tak jak własną literaturę i jak własną publiczność, tak samo wytworzy sobie własną krytykę, o ile jej jeszcze nie zdobyło. U nas mało jest specjalistów tego kierunku, który tak samo jak krytyka teatralna wymaga znajomości rzemiosła. Chociaż to brzmi może jak truizm, jeżeli się powie, że kino musi być oceniane z kinowego punktu widzenia, to jednak pozostaje faktem, że zbyt często chce się patrzeć na nie jako na teatr. Przyzwyczajenie do kryterjów teatralnych działa dalej i przestanie działać wtedy dopiero, gdy znikną ostatnie pozorne podobieństwa między sceną, a ekranem, t. j. gdy kinematograf zacznie ostatecznie porzucać teatralne środki efektu i zagłębi się w swoje własne. Każdy dzień przynosi na tym punkcie nowe zdobycze. Sztuka kinowa rośnie w oczach i w oczach od sztuki teatralnej się wyodrębnia. Świadomość tego faktu — nie wchodzimy tu w ocenę jego estetycznej treści — musi postawić kino w na-

szych wyobrażeniach na równorzędnej z teatrem pozycji. Różnica środków i treści jest widoczna, chociażby dlatego, że przewaga wrażeń wzrokowych w kinematografie i usunięcie wrażeń słuchowych przesuwają punkt ciężkości w zupełnie innym kierunku, niż ten, który obrała scena. Widz jest w daleko wyższym stopniu współautorem oglądanej sztuki. Zaznaczamy to tylko przelotnie, stylem objaśnienia kinowego, nie chcąc rozszerzać ram tego pobieżnego szkicu.

Takiemu kinematografowi pragnie służyć nasze pismo tak samo, jak sztuce teatralnej. Jeżeli powiedzie się nam to chociażby w części i jeżeli będziemy mogli przysłużyć się rozwojowi dobrej, pogłębionej sztuki kinowej, to może działalność i na tym punkcie nie będzie kulturalnie obojętna. Kino istnieje i istnieć będzie, ściga na całym świecie setki milionów widzów i daje im pewne wrażenia. Idzie o to, aby wrażenia te były jak najartystyczniejsze i aby pogłębiały kulturę artystyczną, w szczególności kulturę wrażeń wzrokowych, nie by ją banalizowały lub schlebowały najniższym gustem, idąc po linii najmniejszego oporu i apelując do widza najmniej wymagającego. Teatr pozostanie nadal dostawcą najszlachetniejszych wzruszeń, z naciskiem na czynnik intelektu. Kino w tym mu nie zaszkodzi, gdyż ma inny zakres. Przeprowadzać tę tezę na przykładach i przyczyniać się do zrozumienia, czym kino jest i czym być powinno, a temsamem do podniesienia jego artystycznego poziomu—oto zadanie, którego trudności jesteśmy świadomi równie jak tego, że podjąć je trzeba. (ts.)

Twórczość polska

Teatry nasze nareszcie zrozumiały, że są przybytkami przede wszystkim sztuki naszej. Pod wpływem prasy poczęto wystawiać na scenach polskich coraz więcej sztuk polskich, często nie licząc się nawet z wartością utworu, jeżeli tylko był dobrze podpisany przez *ski*, lub *icz*. Wolimy takie błędy, niżeli poprzednią niechęć dyrektorów i reżyserów, ba, i aktorów! do twórczości rodzimej, jak gdyby twórczość dramopisarska zagranicą wydawała same arcydzieła. Twórczość dramatyczna cudzoziemska tym się tylko różni (naogół) od polskiej, że jest poprawniejsza, ale bynajmniej nie obfituje w mocniejsze talenty. Talent jest zawsze wypadkiem rzadkim. Zagranicą, we Francji, w Niemczech, w Angli, nauczono się *udawać* talent. Tam się zjawiają wyborne imitacje talentu. A my,

te imitacje, przybyłe do nas na skrzydłach reklamy, przyjmujemy jako dzieła rzetelnie dramatyczne. Francuzi np. bez porównania lepiej od nas, *umieją* napisać sztukę. Umieją. Ponieważ pisać sztuki można się *nauczyć*. Jak wogóle można się nauczyć wszystkiego na świecie. Polacy w dziedzinie sztuki umyślnie uczyć się niczego nie chcieli, wierząc jedynie w natchnienie. „Umiejętność przeszkadza natchnieniu”. Błąkał się długo taki zabobon i nawet resztki tego zabobonu jeszcze się błakają. Dowodem *lapsus lingue* pewnego krytyka, który, zdając sprawę z premiery „Czystego interesu” p. S. Kiedrzyńskiego w teatrze Małym powiedział zapalczywie, że ta sztuka wprawdzie dobrze jest zrobiona, ale że „*dosyć już mamy tej dobrej roboty*”. Dosyć? Dosyć dobrej roboty? A gdzież jest ten nadmiar dobrze zrobionych sztuk polskich? I czy wogóle można się skarżyć na dobrą robotę czegokolwiek? Myślę, że do krytyki należy przede wszystkim domaganie się od pisarzy znakomitej znajomości pisarskiego fachu; bo nie można domagać się od nich tego, co zależy wyłącznie od losu, t. j. talentu. Talentem możemy się zachwycać, talent możemy uwielbiać, talent możemy zasypywać kwiatami, cukrami, złotem, nie możemy tylko talentu *wymagać*.

Zresztą, poważna krytyka, np. francuska, bardzo ostro wypowiada się o sztukach, które, płynąc korytem bulwarowego powodzenia w Paryżu, przypływają do Warszawy jako utwory „sławne”. Sprawozdanie np. z ostatniej sztuki Henry Bataile’a pt. „la Possession”, tak kończy w „Revue Mondiale” p. Léo Claretie: „Wszystko to jest wystarczająco niskie i brzydkie i przed tymi potworami (mowa o bohaterach „Possession”) siedzimy zdumieni, nie wzruszeni”.

Polska posiada w tej chwili szereg autorów wysoce utalentowanych, acz pozostających na rozmaitych poziomach kulturalnych. Do krytyki należy uświadamiać tym autorom ich braki i podnosić ich zalety. Krytyka powinna być bezwzględna i jasna. Nie powinna być tylko napastliwa i operująca frazesami. Do obowiązków krytyki należy przede wszystkim wniknąć w intencje autora a potem dopiero krytyk może mówić, że lubi, lub że nie lubi, takich intencji autorskich. Jeżeli autor napisał farsę, to nie można mieć do niego pretensji, że ta farsa nie jest tragedją. Niektórzy nasi sprawozdawcy teatralni „kochają wielką poezję” i z tego powodu lekceważą np. „Wesele Fonsia” Ruszkowskiego. Tymczasem „Wesele Fonsia” bynajmniej nie zasługuje na lekceważenie i jest to farsa wyborna z kilkoma popisowymi rolami. „Ukochanie wielkiej poezji” nie wyczer-

puje programu teatralnego krytyka, zwłaszcza gdy się wypowiada tylko ewolucjami niejako tenorowymi, t.j. dętymi frazesami. We Francji, którą lubimy widzieć u siebie na scenie, zmarły rok temu rozgłośny farsopisarz, Feydeau w literaturze dramatycznej francuskiej zajmuje poważne miejsce. Nie zapominajmy, że Meilhac, współautor wielu librett operetkowych zasiadł w Akademji Nieśmiertelnych. W dziedzinie sztuki niema rodzajów wyższych i niższych, nie lekceważmy rodzajów; o wartości utworu decyduje talent i kultura jego twórcy.

Większość utalentowanych autorów polskich cierpi na wadę przedwczesnego realizowania swoich natchnień. Jeszcze dzieło w duszy i w mózgu autora nie dojrzało, a już zostało napisane. Dramat, tragedia, czy komedia, musi dojrzeć, jak owoc. Oduczmy się zrywania zielonych jabłek z pięknych drzew naszych dramatopisarskich poczyną. Talenty posiadamy; nie gospodarujmy nimi lekko-myślnie.

Wacław Grubiński

Z TEATRÓW W ROZMAITOŚCIACH

Długo, wręcz za długo, trwają prace nad odbudową spalonego, Bóg wie kiedy, teatru Rozmaitości. Tymczasem trupa pierwszej sceny polskiej bieduje w drewniaku Saskiego ogrodu. Miejmy nadzieję, że taki stan rzeczy potrwa najdalej do jesieni.

Po nieudanych premierach „Zawodu” p. Szukiewicza i „Lancetu” p. Wł. Jastrzębca-Zalewskiego, teatr Rozmaitości wystawił z dużym powodzeniem „Dzieje salonu” p. Kazimierza Wroczyńskiego i „Wierną kochankę” p. M. Fijałkowskiego. Pierwsza z tych sztuk jest wyrazem irytacji na panoszące się u nas (i na całym świecie) powojenne chamstwo. P. Wroczyński nie lubi ex-woźnych w roli salonowców. Nie smoking zdobi człowieka. Przed trzydziestu laty napisał na ten temat wyborną komedję Bliźniński p. t. „Rozbitki”, gdzie ówczesny „nuworisz”, niejaki Strasz (świetna rola p. Żelazowskiego) został boleśnie ośmieszony. Dziwić się należy, że żadnemu dyrektorowi warszawskiemu nie przyszło na myśl wystawienie „Rozbitków” w dzisiejszej godzinie epidemicznego mnożenia się hołotnych dorobkiewiczów. Postać Strasza jest scenicznym malowidłem głębokiego psychologa i pierwszorzędnego obserwatora o iście komedjowym (nader rzadkim!) uśmiechu. „Dzieje salonu”, wciąż

te imitacje, przybyłe do nas na skrzydłach reklamy, przyjmujemy jako dzieła rzetelnie dramatyczne. Francuzi np. bez porównania lepiej od nas, *umieją* napisać sztukę. Umieją. Ponieważ pisać sztuki można się *nauczyć*. Jak wogóle można się nauczyć wszystkiego na świecie. Polacy w dziedzinie sztuki umyślnie uczyć się niczego nie chcieli, wierząc jedynie w natchnienie. „Umiejętność przeszkadza natchnieniu”. Błąkał się długo taki zabobon i nawet resztki tego zabobonu jeszcze się błakają. Dowodem *lapsus lingue* pewnego krytyka, który, zdając sprawę z premiery „Czystego interesu” p. S. Kiedrzyńskiego w teatrze Małym powiedział zapalczywie, że ta sztuka wprawdzie dobrze jest zrobiona, ale że *„dosyć już mamy tej dobrej roboty”*. Dosyć? Dosyć dobrej roboty? A gdzież jest ten nadmiar dobrze zrobionych sztuk polskich? I czy wogóle można się skarżyć na dobrą robotę czegokolwiek? Myślę, że do krytyki należy przede wszystkim domaganie się od pisarzy znakomitej znajomości pisarskiego fachu; bo nie można domagać się od nich tego, co zależy wyłącznie od losu, t. j. talentu. Talentem możemy się zachwycać, talent możemy uwielbiać, talent możemy zasypywać kwiatami, cukrami, złotem, nie możemy tylko talentu *wymagać*.

Zresztą, poważna krytyka, np. francuska, bardzo ostro wypowiada się o sztukach, które, płynąc korytem bulwarowego powodzenia w Paryżu, przypływają do Warszawy jako utwory „sławne”. Sprawozdanie np. z ostatniej sztuki Henry Bataile’a pt. „la Possession”, tak kończy w „Revue Mondiale” p. Léo Claretie: „Wszystko to jest wystarczająco niskie i brzydkie i przed tymi potworami (mowa o bohaterach „Possession”) siedzimy zdumieni, nie wzruszeni”.

Polska posiada w tej chwili szereg autorów wysoce utalentowanych, acz pozostających na rozmaitych poziomach kulturalnych. Do krytyki należy uświadamiać tym autorom ich braki i podnosić ich zalety. Krytyka powinna być bezwzględna i jasna. Nie powinna być tylko napastliwa i operująca frazesami. Do obowiązków krytyki należy przede wszystkim wniknąć w intencje autora a potem dopiero krytyk może mówić, że lubi, lub że nie lubi, takich intencji autorskich. Jeżeli autor napisał farsę, to nie można mieć do niego pretensji, że ta farsa nie jest tragedją. Niektórzy nasi sprawozdawcy teatralni „kochają wielką poezję” i z tego powodu lekceważą np. „Wesele Fonsia” Ruszkowskiego. Tymczasem „Wesele Fonsia” bynajmniej nie zasługuje na lekceważenie i jest to farsa wyborna z kilkoma popisowymi rolami. „Ukochanie wielkiej poezji” nie wyczer-

puje programu teatralnego krytyka, zwłaszcza gdy się wypowiada tylko ewolucjami niejako tenorowymi, t.j. dętymi frazesami. We Francji, którą lubimy widzieć u siebie na scenie, zmarły rok temu rozgłośny farsopisarz, Feydeau w literaturze dramatycznej francuskiej zajmuje poważne miejsce. Nie zapominajmy, że Meilhac, współautor wielu librett operetkowych zasiadł w Akademji Nieśmiertelnych. W dziedzinie sztuki niema rodzajów wyższych i niższych, nie lekceważmy rodzajów; o wartości utworu decyduje talent i kultura jego twórcy.

Większość utalentowanych autorów polskich cierpi na wadę przedwczesnego realizowania swoich natchnień. Jeszcze dzieło w duszy i w mózgu autora nie dojrzało, a już zostało napisane. Dramat, tragedia, czy komedia, musi dojrzeć, jak owoc. Oduczmy się zrywania zielonych jabłek z pięknych drzew naszych dramatopisarskich poczynąń. Talenty posiadamy; nie gospodarujmy nimi lekko-myślnie.

Wacław Grubiński

Z TEATRÓW

W ROZMAITOŚCIACH

Długo, wręcz za długo, trwają prace nad odbudową spalonego, Bóg wie kiedy, teatru Rozmaitości. Tymczasem trupa pierwszej sceny polskiej bieduje w drewniaku Saskiego ogrodu. Miejmy nadzieję, że taki stan rzeczy potrwa najdalej do jesieni.

Po nieudanych premierach „Zawodu” p. Szukiewicza i „Lancetu” p. Wł. Jastrzębca-Zalewskiego, teatr Rozmaitości wystawił z dużym powodzeniem „Dzieje salonu” p. Kazimierza Wroczyńskiego i „Wierną kochankę” p. M. Fijałkowskiego. Pierwsza z tych sztuk jest wyrazem irytacji na panoszące się u nas (i na całym świecie) powojenne chamstwo. P. Wroczyński nie lubi ex-woźnych w roli salonowców. Nie smoking zdobi człowieka. Przed trzydziestu laty napisał na ten temat wyborną komedię Bliźniński p. t. „Rozbitki”, gdzie ówczesny „nuworisz”, niejaki Strasz (świetna rola p. Żelazowskiego) został boleśnie ośmieszony. Dziwić się należy, że żadnemu dyrektorowi warszawskiemu nie przyszło na myśl wystawienie „Rozbitków” w dzisiejszej godzinie epidemicznego mnożenia się hołotnych dorobkiewiczów. Postać Strasza jest scenicznym malowidłem głębokiego psychologa i pierwszorzędnego obserwatora o iście komedjowym (nader rzadkim!) uśmiechu. „Dzieje salonu”, wciąż

wracające na afisz, posiadają zalety powierzchownej anegdoty, opowiedzianej z temperamentem.

„Wierna kochanka“ p. Fijałkowskiego posiada wdzięk utworów naiwnych — w najlepszym tego słowa znaczeniu. Autor nie chce być filozoficzniejszym od siebie samego. Wielka to cnota. Poza-tem bije z „Wiernej kochanki“ zdrowa energia. Jej treść, to apoteoza czynu, to drwiny ze ślamazarności. Armja nasza została tu pokazana z najpiękniejszej strony: jedyną polityką tej armji jest zwycięstwo, najszczerzą jej radością — zapasy z niebezpieczeństwem, podejmowanie zadań prawie niepodobnych do osiągnięcia. Sztuka zbudowana jest do-

Jan Lorentowicz

Dyrektor Teatrów Miejskich w Warszawie

brze. Niema tu wyrafinowania architektonicznego, ale zbudowana jest solidnie, jak rzetelna chata. „Wierną kochankę“ interpretują prawie codziennie pp. Węgrzyn, Frenkiel, Zahorska, Śliwicki, Gasiński, Myszkiewicz i inni. P. Węgrzyn w roli młodego dzielnego porucznika jest poprostu znakomity. Dał postać tchnącą życiem, sentymentem i polskością.

„Bolesław Śmiały“ Wyspiańskiego należy do szeregu przedstawień nieudanych pod względem reżyserskim i aktorskim.

Ostatnia sztuka, jaką wystawił p. Tarasiewicz, to trzyaktowy utwór p. Gustawa Beylina pt. „Kobieta bez przeszłości“. Teza tego utworu da się streścić w jednym zdaniu: Kobieta która kocha, niema miłosnej przeszłości. Bezstronny widz i słuchacz, patrząc na panią Alę od pierw-

szego do ostatniego aktu, czyni w duszy spostrzeżenie, że jednak kobiety uczuciowe zdolne są nie mieć przeszłości kilkakrotnie, zanim dojdą do balzackowskiego wieku. To optymistyczne spostrzeżenie wywoła melancholijny uśmiech na ustach niejednego mężczyzny, kochanego aktualnie bardzo mocno przez kobietę bez przeszłości.

P. Beylin kocha teatr francuski i przepada za Oscarem Wildem, który również kochał teatr francuski. „Kobieta bez przeszłości” jest dzieckiem tej p. Beylina pasji. Nie wydaje się, aby była dzieckiem talentu. Artyści włożyli w wykonanie „Kobiety bez przeszłości” wiele dobrej, najlepszej woli. P. Pichor grała wielką scenę drugiego aktu z p. Węgrzynem, jak drugi akt „Szpiega” Kistemaekersa z p. Junoszą-Stępowskim. Świetny był p. Węgrzyn, p. Chmieliński, i miła p. Kościeszanka, młoda z osóbka wyrażnymi zdolnościami, z szczęśliwymi tak zwanymi warunkami zewnętrznymi, z wdziękiem, i z nieopanowaną dykcją. P. Beylina pięknie wyglądała. Tyle tylko żądał od niej autor; spełniła, czego od niej żądano.

Urządzenie sceny pełne smaku.

W REDUCIE

Dobłą stroną tego małego teatrzyku jest zasada wyłącznie polskiego repertuaru. Złą jego stroną jest brak kierownika literackiego. Dobłą stroną tej scenki jest zawzięta pracowitość jej trupy pod kierunkiem p. Osterwy. Złą jej stroną jest poświęcanie tej pracowitości takim sztukom, jak „Ewa” „Pomsta”, czy „Przechodzień”.

Ostatnią premierą Reduty — jeżeli nie liczyć „Czupurka”, który nie tyle jest sztuką, ile raczej figlem, napisanym dla dzieci — była „Ewa” p. Jerzego Szaniawskiego. Ten niesłychanie błady utwór (podobno pierwszy utwór autora „Papierowego kochanka”), artyści grają z ogromnym skupieniem. Robi to takie wrażenie, jakgdyby dęte ciężary podnosił atleta z szalonym natężeniem, aż mu występują żyły na czerwieniejącym czole. „Wlazł kotek na płotek” nie może być śpiewany, jak „Rachelo, kiedy Pan”. Bo to śmieszne. Nawet gdyby wszystkie nuty były wzięte wzorowo. Takie eksperymenty dopuszczalne są tylko w zamkniętej szkole, w godzinie ćwiczeń. Demonstrowane jako skończone przedstawienia serjo, są poprostu nieporozumieniem. To też chodzenie na widowiska do Reduty jest uczęszczaniem nie jako na egzamina, czy na egzercycje, do uczelni aktorskiej. Nie da się zaprzeczyć, że tak spędzony wieczór posiada wiele oryginalnego uroku.

W TEATRZE IM. W. BOGUSŁAWSKIEGO

Po Mickiewiczowskich „Dziadach“ po „Sowizdrzałach“ p. W. Bunikiewicza, dyr. Gorczyński wystawił świetną komedję J. A. Kisielewskiego p.t. „Karykatury“. Z tego czteroaktowego utworu nieodżałowanego, bo złamanego chorobą i przedwcześnie zmarłego autora, bije wielki talent, umiejący żywe życie zaklinać na zawsze w dzieło sceniczne. Z „Karykatur“ mówi do nas gorącym głosem prawda ludzkich uczuć. Ani jedno słowo nie szeleści tu papierem, ani jedno zdanie nie jest tu „literaturą“.

Władysław Ryszkowski

Reżyser i artysta teatru im. Bogusławskiego

Pozatem „Karykatury“ są malowidłem pewnej bardzo nikłej, bardzo krótkotrwałej, lecz niejako historycznej chwili w społecznym życiu młodzieży polskiej. Ów historyczny moment znany był pod nazwą „przybyszewszczyzny“, minął, nie zostawiając po sobie śladu. Sam Przybyszewski nie należał do przybyszewszczyzny: nie próżnował, nie marnował czasu na jałowe dyskusje, pracował, dał szereg kapitalnych utworów i obecnie obchodził trzydziestolecie trudów pisarskich, uczczony oficjalnie przez polskie społeczeństwo. Marks powiedział o sobie „Lecz ja nie jestem marksistą“. Przybyszewski mógłby sparafrazować to powiedzenie o sobie i o przybyszewszczyźnie.

Jan August Kisielewski rzucił na scenę cyganizującą młodzież krakowskiej epoki Przybyszewskiego „Confiteoru“ i nazwał ją „Karykatury“.

Na scenie dyr. B. Gorczyńskiego wystawiono „Karykatury“ z gorliwością, na-

leżną utworom pierwszorzędnej wartości. Z wybitnym sukcesem artystycznym rolę Zosi gra p. Ordeżanka, a p. Maliszewski w roli Relskiego dał się poznać, jako artysta rzetelnie utalentowany, inteligentny, acz o nierozwiniętej dostatecznie skali uczuciowych wyrazów. Np. klawisz beztroskiej, junaczej, pewnej siebie, młodości na aktorskiej klawiaturze p. Maliszewskiego odpowiada bardzo matowo.

W TEATRZE POLSKIM

Po sensacyjnej „Kobiecie, która zabiła“ p. Garricka, granej popisowo przez pp. Przybyłko-Potocką, Junoszę-Stępowskiego i wybornie przez pp. Zelwerowicza, Hałacińską-Gawlikowską i Umińską, weszła na repertuar efektowna sztuka rosyjska w pierwszorzędnym przekładzie

W. Brydziński i A. Zelwerowicz

w sztuce L. Andrejewa „Ten, którego biją po twarzy“

p. Lechonia, rzecz zatytułowana fascynująco i pikantnie „Ten którego biją po twarzy“. Leonidas Andrejew lubi przerażać i lubi być zagadkowy. Mówi symbolami o mglistych konturach. Jego prawdy są niedomówione i właśnie w tym niedomówieniu Andrejew umieszcza swoją filozoficzną głębię. W „Tenie“ pragnie olśnić nawet metafizyką.

Pewien zdradzony mąż i okradziony myśliciel idzie do cyrku, aby zostać błaznem. Życie zrobiło z niego błazna, więc na złość życiu zostaje błaznem profesjonalnym. Życie go spoliczkowało, niechże go teraz policzkują na arenie.

W cyrku „Ten“ koleguje z woltyżerką, szesnastoletnią dziewczynką, hrabianką Mancini, uosobieniem wdzięku i naiwności. Consuella kocha nieświadomie swego partnera z popisów cyrkowych, ale ojciec Consuelli, stary zdeprawowany hr.

Mancini tak manewruje, żeby się o nią oświadczył pewien bogacz, baron, żarłok i brutal i sangwinicznie zakochany w małej cyrkówce. „Ten“, wzięwszy przed pierwszym aktem potężny policzek uczuciowy od żony, zaczyna kochać (niepoprawny) Consuellę, wyznaje jej miłość i dostaje od niej policzek niewinny, lecz mocny, rączką. Tedy powiada, że żartował, i zostaje w cyrku, w którym go biją co wieczór po twarzy artystycznie. Ale w wieczór zaręczynowy Consuelli nie może znieść oddania niewinnej dziewczeczki na pastwę zmysłów tłuszciocha i truje ją i truje siebie.

Podrabiana poezja tej sztuki znalazła poparcie w prawdziwej poezji wykonawcy tytułowej roli. „Tena“ gra p. Brydziński arcyznakomicie. Co za bogactwo niuansów, jaka koloratura nieustannej zmienności *uczuć*! Jest to jeden z najbogatszych w talent aktorów polskich. Paleta jego możliwości artystycznych należy do wyjątkowo obszernych. Wymieńmy trzy ostatnie jego kreacje: Tokeramo w „Tajfunie“, Lenin w sztuce tej nazwy, i obecnie „Ten“. Tylko niepospolity mistrz sztuki dramatycznej może się zdobyć na tak doskonałe przewcielanie się w tak rozmaite postaci.

W tym samym dramacie gra drugi znakomity i ulubiony artysta, p. Junosza-Stępowski. Inkarnuje hr. Manciniego. Również po mistrzowsku. Pozatem wybornie grają pp. Zelwerowicz, Umińska, Broniszówna, Samborski, Siemaszko, Buszyński, Bienin, Chmieliński. Pod względem reżyserskim „Ten którego biją po twarzy“ jest małym arcydziełem. Reżyserował p. Zelwerowicz.

W próbach „Mąż idealny“ Oscara Wilde'a.

W TEATRZE MAŁYM

Od dwóch miesięcy grana jest na tej małej scenie trzyaktowa sztuka p. Stefana Kiedrzyńskiego p.t. „Czysty interes“ Wiele dobrych aktualnych spostrzeżeń na tematy dzisiejszego codziennego życia. Publiczność często wybucha śmiechem z dowcipów, wybornie mówionych przez p. Fertnera. Autor w „Czystym interesie“ mówi gorzkie słowa prawdy swoim ziomkom za ich tempo życia ospałe iście zaściankowe i przeciwstawia im energję i prostotę myślenia amerykańską. Sztuka zbudowana jest wyśmienicie. Od poprzednich utworów p. Kiedrzyńskiego różni się korzystnie zupełnym brakiem brutalności. Dawniej p. Kiedrzyński utożsamiał widocznie siłę dramatyczną z pewną, całkiem zbędną, szorstkością, kancistaścią. Dzisiaj talent młodego dramaturga dojrzał do tego stopnia, że silne efekty osiąga, nie posiłkując się brutalnością.

W MASCE

Na przedstawienie inauguracyjne nowego teatru kameralnego wybrano „Ogród młodości“, fantastyczną komedię Tadeusza Rittnera. „Ogród młodości“ jest utworem rzetelnie poetyckim w koncepcji, lecz w opracowaniu autorskim — że się tak wyrażę — zracjonalniał. Zasadnicza idea utworu, gdy autor wziął pióro do ręki, przestała go wzruszać, interesował się nią tylko już rozumowo, intelektualnie. To też ta smutna prawda, że człowiek nieubłagnie się starzeje, że, stra-

Ludwik Solski i Helena Święcicka

w sztuce Tadeusza Rittnera „Ogród młodości“

ciwszy młodość, może być jeszcze młodym tylko w oczach swych rówieśników, ta melancholijna prawda przestała być żywą, wibrującą istotą „Ogrodu młodości“, a „Ogród młodości“ stał się tylko inteligentnym, alegorycznym komentarzem tej „tezy“.

Rzecz wyreżyserował p. Ludwik Solski, i grał w niej rolę zawiedzionego Fausta. Świetną kreację dała p. Siennicka w roli uwodzicielki. Obok niej wystąpiła młoda aktoreczka, p. Cieszkowska, grając rolę dziewczęcia z talentem i z miłym wdziękiem.

W KOMEDJI

Kto lubi dobrotliwy dowcip p. Brunona Winawera, ten w „Roztworze Pytla“ znajdzie to, co lubi, w całej pełni. Autor nazwał swoje trzy akty humoreską, i istotnie, „Roztwór Pytla“ nie jest satyrą, dokuczającą wybranym ofiarom, ale jest serdecznym, niezbyt głośnym, pocziwym uśmianiem się z pocziwych ludzi.

Autor prześwietla swoim miłym humorem środowisko profesorskie. Szkoda że lekceważy akcję. Daje zaczątki wybornych scen i natychmiast przechodzi do zapoczątkowania scen innych, również następnie nie wykończonych i nie złożonych w strojną budowlę sztuki teatralnej.

Z pośród wykonawców na oklaski zasłużyli p. p. Trzywdar, Zarzycka i Maszyński.

Przegląd Muzyczny

„Niziny“ Eugeniusza d'Alberta były tylko wielkiem świętem dla śpiewaków, pp. Skwareckiej i Gruszczyńskiego, i częściowo dla orkiestry, — ale nie dla publiczności. Publiczność nasza lubi i kocha tylko niziny w życiu — na scenie woli Alpy szablonu. I krytyka ten rodzaj gór miłuje; zamiast pogłować się trochę nad analizą i oceną wznowionej opery, ułاتیła sobie drogę domysłem, że ukazała się ona w Teatrze Wielkim przez rycerskość dla d'Alberta, goszczącego w Warszawie. Koncept dobry jak każdy inny, szkoda tylko że wyssany z palca, albowiem próby wznowienia „Nizin“ zaczęły się — pół roku temu. Nie bronię opery — lecz bronię ogółu przed mistyfikowaniem go, mającem zastąpić krytykę.

Los „Nizin“ został w ten sposób przypieczętowany. Będą pełgały, jak dogasająca świeca, ale nigdy nie zapłoną.

Więcej szczęścia mają gościnne występy solistów i wirtuozów. Pan Orda, baryton z pięknym głosem, robi eksperymenty basowe. Śpiewa Don Basilia w „Cyruliku Sewilskim“. Niezmiernie miło jest słyszeć piękny głos barytonowy na tle dziewięciu naszych (inni obliczają, że jedenastu) stałych barytonów, z których każdy ma jakąś wadę. Ale ramiona radośnie wyciągnięte na spotkanie tego oto barytona „z bożej łaski“ zawisły w próżni. P. Orda nie jest ani „Rigolettem“ opatrnościowym ani basem, mogącym zatrzeć wrażenie ś. p. Ostrowskiego. Niewątpliwie byłby znakomitym Wotanem w „Pierścieniu Nibelunga“, gdyby ten pierścień nie został już kilkakrotnie puszczony na loterję maskaradową i nie przepadł w stogu słomy naszego repertuaru.

Innego rodzaju artysta występował w tych dniach w Filharmonij. Był to kapelmistrz Schalk. Zjawisko dość interesujące i jednocześnie zabawne. Schalk nie dyryguje właściwie, tylko jednostajnie, jak nauczyciel — macha rękoma. Człowiek niemłody, zupełnie bez pretensji do jakiegokolwiek dekoratywności estradowej, traktuje orkiestrę, jak niemiecki pedagog; chwilami zaś pomaga jej głosem domrukiwaniem melodji, które wprawia audytorjum w osłupienie i zgoła nie jest przewidziane w partyturze, a więc do zwiększenia efektu brzmienia i harmonji zgoła się nie przyczynia. A przecież, a mimo to, symfonia czwarta Czajkowskiego pod tą batutą mrukliwie-śpiewającą wypadła świetnie, czysto, wyraziście, szlachetnie.

Nie krępował się Schalk w swojej metodzie poganiania i dopingowania orkiestry nawet wtedy, gdy towarzyszył z nią

znakomitemu pianiście Hoehn'owi, grającemu koncert Beethovena. Przypuszczam, że Hoehn nie uskarżał się na dyrygenta. Miał zupełną swobodę poetyckiego wspiewywania się w owe wczesno-romantyczne nastroje, które burzliwy zewnętrznie, głuchy arcy-geniusz snuł z cichością tej wyżyny nadchmurnej niebios, co to burz wcale nie zna.

Wirtuoz niemiecki został przez niektórych obwołany „wielkim“, Uderzyli w wielki dzwon. Oczywiście nieporozumienie, czy też omyłka czy w końcu niedostateczne orjentowanie się w walorach słów. Hoehn jest subtelny, umie utrzymać styl dystyngowany i niebarokowy dogasającego klasycyzmu, nie grzmi i nie huczy, ale niczem nadzwyczajnem nie imponuje. Takim był w Beethovenie. W słynnym koncercie Czajkowskiego mógł się podobać nadzwyczajnie gdyż maestoso początkowych akordów to rzecz sama w sobie w najwyższym stopniu efektowna — prawdziwy „samograj“, który przy każdej większej technice i polocie trafia prosto w swój cel — dynamicznego porwania słuchacza.

Skrzypek węgierski Telmanyi, grał z talentem, nie oszałamiającym, nie fenomenalnym, symfonię hiszpańską Lalo. W dodanych na bis opusach Bacha, miał ton o wiele większy i piękniejszy, i wogóle bardzo piękny.

Towarzyszyła mu orkiestra filharmoniczna pod wodzą Oskara Frieda, który umiał się u nas zadomowić. To dość szczególne. Fried nie jest człowiekiem gładkim i ujmującym. Dla spóźniających się tłumów ma spojrzenie zdenerwowanego pod maską obojętności — człowieka z kraju większej koncertowej kultury. Nie zabiega o łaski, nie jest ani piękny, ani elegancki, ani fascynować chce lub hipnotyzować. Mimo to bywalcy Filharmonii zegnają go zawsze owacyjnie i oklaskom frenetycznym nie bywa końca. Najwięcej sukcesu osiąga Fried w dziełach nowych, jak „Don Juan“ i „Śmierć i Wyzwolenie“ Ryszarda Straussa. Widocznem jest, że należy do czasów nowszych, do doby większej komplikacji tematycznej i bardziej wyszukanego kolorytu orkiestrowego. Jest mu dobrze z chaosem i splątana ośnową motywów. Orkiestrę trzyma i osadza mocno, a z instrumentów jej, ach jakże już zachrypniętych i sklerotycznych! wydobywa wszystko.

Ostatnim takim wielkim majstersztykiem było poprowadzenie symfonicznego poematu Arnolda Schönberga: „Verklärte Nacht“, do tak właśnie zatytułowanego poematu Ryszarda Dehmela. Przetłomaczono na: „Noc glorii i chwały“. Znowu nieporozumienie. Miano na myśli pewnie „Noc glorii i wybawienia“

Przegląd Muzyczny

„Niziny“ Eugeniusza d'Alberta były tylko wielkiem świętem dla śpiewaków, pp. Skwareckiej i Gruszczyńskiego, i częściowo dla orkiestry, — ale nie dla publiczności. Publiczność nasza lubi i kocha tylko niziny w życiu — na scenie woli Alpy szablonu. I krytyka ten rodzaj gór miłuje; zamiast pogłować się trochę nad analizą i oceną wznowionej opery, ułatwiła sobie drogę domysłem, że ukazała się ona w Teatrze Wielkim przez rycerskość dla d'Alberta, goszczącego w Warszawie. Koncept dobry jak każdy inny, szkoda tylko że wyssany z palca, albowiem próby wznowienia „Nizin“ zaczęły się — pół roku temu. Nie bronię opery — lecz bronię ogółu przed mistyfikowaniem go, mającem zastąpić krytykę.

Los „Nizin“ został w ten sposób przypieczętowany. Będą pełgały, jak dogasająca świeca, ale nigdy nie zapłoną.

Więcej szczęścia mają gościnne występy solistów i wirtuozów. Pan Orda, baryton z pięknym głosem, robi eksperymenty basowe. Śpiewa Don Basilia w „Cyruliku Sewilskim“. Niezmiernie miło jest słyszeć piękny głos barytonowy na tle dziewięciu naszych (inni obliczają, że jedenastu) stałych barytonów, z których każdy ma jakąś wadę. Ale ramiona radośnie wyciągnięte na spotkanie tego oto barytona „z bożej łaski“ zawisły w próżni. P. Orda nie jest ani „Rigolettem“ opatrnościowym ani basem, mogącym zatrzeć wrażenie ś. p. Ostrowskiego. Niewątpliwie byłby znakomitym Wotanem w „Pierścieniu Nibelunga“, gdyby ten pierścień nie został już kilkakrotnie puszczony na loterję maskaradową i nie przepadł w stogu słomy naszego repertuaru.

Innego rodzaju artysta występował w tych dniach w Filharmonij. Był to kapelmistrz Schalk. Zjawisko dość interesujące i jednocześnie zabawne. Schalk nie dyryguje właściwie, tylko jednostajnie, jak nauczyciel — macha rękoma. Człowiek niemłody, zupełnie bez pretensji do jakiegokolwiek dekoratywności estradowej, traktuje orkiestrę, jak niemiecki pedagog; chwilami zaś pomaga jej głosem domrukiwaniem melodji, które wprawia audytorjum w osłupienie i zgoła nie jest przewidziane w partyturze, a więc do zwiększenia efektu brzmienia i harmonji zgoła się nie przyczynia. A przecież, a mimo to, symfonia czwarta Czajkowskiego pod tą batutą mrukliwie-śpiewającą wypadła świetnie, czysto, wyraziście, szlachetnie.

Nie krępował się Schalk w swojej metodzie poganiania i dopingowania orkiestry nawet wtedy, gdy towarzyszył z nią

znakomitemu pianiście Hoehn'owi, grającemu koncert Beethovena. Przypuszczam, że Hoehn nie uskarżał się na dyrygenta. Miał zupełną swobodę poetyckiego wspiewywania się w owe wczesno-romantyczne nastroje, które burzliwy zewnętrznie, głuchy arcy-geniusz snuł z cichością tej wyżyny nadchmurnej niebios, co to burz wcale nie zna.

Wirtuoz niemiecki został przez niektórych obwołany „wielkim“, Uderzyli w wielki dzwon. Oczywiście nieporozumienie, czy też omyłka czy w końcu niedostateczne orjentowanie się w walorach słów. Hoehn jest subtelny, umie utrzymać styl dystyngowany i niebarokowy dogasającego klasycyzmu, nie grzmi i nie huczy, ale niczem nadzwyczajnem nie imponuje. Takim był w Beethovnie. W słynnym koncercie Czajkowskiego mógł się podobać nadzwyczajnie gdyż maestoso początkowych akordów to rzecz sama w sobie w najwyższym stopniu efektowna — prawdziwy „samograj“, który przy każdej większej technice i polocie trafia prosto w swój cel — dynamicznego porwania słuchacza.

Skrzypek węgierski Telmanyi, grał z talentem, nie oszałamiającym, nie fenomenalnym, symfonię hiszpańską Lalo. W dodanych na bis opusach Bacha, miał ton o wiele większy i piękniejszy, i wogóle bardzo piękny.

Towarzyszyła mu orkiestra filharmoniczna pod wodzą Oskara Frieda, który umiał się u nas zadomowić. To dość szczególne. Fried nie jest człowiekiem gładkim i ujmującym. Dla spóźniających się tłumów ma spojrzenie zdenerwowanego pod maską obojętności — człowieka z kraju większej koncertowej kultury. Nie zabiega o łaski, nie jest ani piękny, ani elegancki, ani fascynować chce lub hypnotyzować. Mimo to bywalcy Filharmonii zegnają go zawsze owacyjnie i oklaskom frenetycznym nie bywa końca. Najwięcej sukcesu osiąga Fried w dziełach nowych, jak „Don Juan“ i „Śmierć i Wyzwolenie“ Ryszarda Straussa. Wiodącym jest, że należy do czasów nowszych, do doby większej komplikacji tematycznej i bardziej wyszukanego kolorytu orkiestrowego. Jest mu dobrze z chaosem i splątana ośnową motywów. Orkiestrę trzyma i osadza mocno, a z instrumentów jej, ach jakże już zachrypniętych i sklerotycznych! wydobywa wszystko.

Ostatnim takim wielkim majstersztykiem było poprowadzenie symfonicznego poematu Arnolda Schönberga: „Verklärte Nacht“, do tak właśnie zatytułowanego poematu Ryszarda Dehmila. Przetłumaczono na: „Noc glorii i chwały“. Znowu nieporozumienie. Miano na myśli pewnie „Noc glorii i wybawienia“

i to by miało sens. Taki właśnie tytuł nosił polski przekład wiersza, ongi rozdawany na pierwszych wykonaniach tegoż utworu Schönberga w ś. p. sali Hermana i Grossmana. „Verklärte Nacht“ nie jest więc dla muzykalnej Warszawy nowością. Była grana kilka razy w pierwotnym swoim układzie na sekstet. I wtedy już pomimo swego skrajnie dysonansowego charakteru, pomimo zupełnego modernizmu formy czyniła wrażenie głębokie. Widać było, jak z zamętu i zgiełku figuracji wynurza się nadzmysłowość i świętość w duchu prarodziców świętości myzyczno-dramatycznej: „Tristana i Izoldy“. Było to wielką zasługą skrzypka Szymona Pulmana, dyrygenta zespołu kameralnego, że ciekawe to i mocne dzieło wiedeńskiego kompozytora energicznie zaszczepił na gruncie polskim

Tym razem, w układzie na orkiestrę „Noc glorii i wybawienia“ uczyniła jeszcze większe, pełniejsze wrażenie. A sukces jej wzrósłby jeszcze o parę stopni, gdyby podany był ów wiersz Dehmle, lub chociażby jego streszczenie. Stało się niedbalstwo: muzyka ta jest nawskroś programowa, wije się i okręca dokoła skupionych i mało uchwytnych tematów, działa swym pysznym, ukrytym mistycyzmem i zduszoną uczuciowością, ale mogłaby działać jeszcze silniej, gdyby słuchacz wiedział, że Schönberg pisał pod wrażeniem takich to a takich myśli. Jakie one były? Bezmierna miłość męża, który wróciwszy do żony, widzi, że nosi ona w swem łonie nie jego dziecko i przebacza jej. Zjednoczenie się głębokie dwu tęskniących dusz wypełnia jasną noc, nad którą płynie mistyczny księżyc.

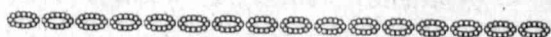
Nadzwyczajną czystość partii kwintowej i wszystkich wogóle motywów tego poematu, idealne piana i pianissima i wsłuchanie się w glorię cierpienia i pojednania. — Fried osiągnął dzięki niezwykłej energii i dokładności przygotowania orkiestry. Pomimo więc, że kompozycja grzeszy niewątpliwie nadmierną długością, — nagrodzono go już nie wrzaskiem, ale poprostu serdeczną wdzięcznością.

A oto wieczór ani glorii, ani chwały, ani wybaczenia. Przechodzę do niego ryzykownym skokiem — sprawozdawcy.

Teatr Nowości wznowił „Nitouche“ — dowcipną, dobrze znaną i ograną operetkę — dla szwedzkiego gościa p. Elny Gistedt, primadonny — jak opiewają afisze — teatru operetkowego w Sztokholmie. Artystka ta ma wiele wdzięku i zwinności w grze, jest młoda i świeża i wogóle bardzo miła. Na tem się jej tytuły wyjątkowości kończą. Nie bardzo więc zrozumieć można cel i pobudki za-

proszenia p. Gistedt. Sprowadza się z zagranicy gwiazdy i wzory, ażeby „mieroty“ miejscowe widziały coś lepszego i czegoś się nauczyły. Lecz primadonna szwedzka nie ma głosu — a braku głosu nie brak i u nas. Lecz ona jest nie muzykalna i stale detonuje — a detonujących nie brak i u nas — więc jakąż racją paradowania tą gwiazdą północy, pozbawioną środków wokalnych, gdy u nas są takie, co mają ich poddostatkiem i szafować niemi mogą dowoli?...

Cez. Jellenta.

Nasze Teatrzyki

„Qui pro quo“ „Koniec rodu Ordynackich“ farsa w 2 odsłonach Kazimierza Wroczyńskiego i „Madame Loulou“ operetka w 1 akcie,

„Nietoperz“, „Damski raj“ operetka. Akt choreograficzny i „Męczyzna w roku 2000“ parodia futurystyczna.

„Stańczyk“ Drobiazgi satyrystyczno humorystyczne.

Trzy ostoje humoru scenicznego w Warszawie przeżywają poważne przesilenie: daje im się we znaki brak odpowiedniego repertuaru, który, niestety, nie jest beczką bez dna i nie może podołać zapotrzebowaniu ruchliwie prowadzonych scen; dużą przeszkodą do doskonałości jest brak sił artystycznych, coraz bardziej rozpraszających się wobec powstawania coraz nowych imprez teatralnych, a i cenzura zbyt surowa również nie osładza doli dyrekcjom. Wszystko to złożyło się na fakt, że ostatnie programy były naogół słabe, że frekwencja w teatrzykach zaczęła maleć, a zwolennicy „poważnej“ sztuki nie bez uczucia ulgi dla swych przekonań zaczęli wróżyć upadek przybytków lżejszej muzy...

Stała się jednak rzecz nieoczekiwana! Oto wszystkie trzy nasze teatrzyki jakby naprzekór pesymistom wyteżyły wszystkie swoje siły, aby pokazać, iż potrafią utrzymać się na odpowiednim poziomie i służyć wiernie swojej sztuce.

Stało się to — podkreślamy — dzięki zwróceniu się do twórczości rodzimej.

Teatr „Qui pro quo“ znalazł źródło nieustającego śmiechu w wesołej farsie autora „Dziejów salonu“ nazwanej „Końcem rodu Ordynackich“. Powodzeniem, jakie rzecz ta osiągnęła, autor dzielić się musi z reżyserem p. Władysławem Lenczewskim i dobrze zgranym zespołem wykonawczym. Zwłaszcza p. Gierasinski jest tu w swoim żywiole, jako pełna po strażaku pojętej naiwności dziewczyna. Z umiarem gra p. Znicz, dobry epizod tworzy p. Bielicz, z humorem gra p. Bodo, a je-

dyna prawdziwa przedstawicielka płci słabej bierze słuchaczy spokojem i prostotą.

Słódko należy się, orkiestrze i jej dyrektorowi p. Jaworskiemu, który ucharakteryzowany na kapelmistrza strażackiego w swoim rodzaju po mistrzowsku prowadzi orkiestrę.

Dopełnia programu rzecz słabsza i słabiej grana — operetka „Madame Loulou“ z p. Hertenówną w roli głównej, z p. Ziemińską, Orłowskim i Bodo.

O palmę pierwszeństwa za wywoływanie wybuchów śmiechu walczy teatr Nietoperz dobrze skrojoną oryginalną farsą, przedstawiającą „Mężczyznę w roku pańskim 2000-ym“. Na pierwszy plan wysuwa się tu rywal p. Gierasieńskiego p. Skonieczny, jako znakomita mamka ze świeżym pokarmem. Komedjowo spokojnie a znakomicie przeprowadza trudną rolę zniewieściałego mężczyzny, p. Szczerbiec-Macherski, dobrze wywiązuje się z trudnego zadania, — p. Macherska jako silniejsza połowa rodu ludzkiego i... uwodzicielka słabej płci męskiej. A ip. Fertner-Wisniewska ma szereg dobrych momentów.

Reżyserja staranna, dekoracje pomyślowe — oto co jeszcze zanotować należy.

Uzupełnia program operetka „Damski raj“. Treść niebanalna, wykonanie dobre, miłe głosy pp. Kosińskiej, Delormy, i dobrze zapowiadającej się młodziutkiej jeszcze p. Tokarskiej oraz niefrasobliwy humor p. Domosławskiego obok rutyny p. Fertner-Wisniewskiej jaknajmilsze pozostawia wrażenie.

Jest to naprawdę pierwszy dobry program „Nietoperza“, co dobrą stanowi wróżbę dla zrzeszenia artystów, które świeżo objęło ten teatrzyk w swoje posiadanie wyłączne.

Pozostaje jeszcze do omówienia program w „Stańczyku“. Okrasza go świetny, jak zawsze i wszędzie p. Jaracz, urozmaica wielostronnością poruszanych tematów p. Michałowski, dobrym tonem zdoła p. Jastrzębiec.

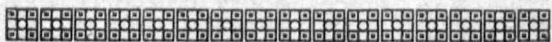
A i reszta sympatycznego zespołu zasłużone zbiera brawa, czyniąc ze Stańczyka zaciszne schronisko dla spłoszonego mrokiem nocy humoru w dodatnim tego wyrazu znaczeniu...

Jeszcze jedno!

Tradycje „Czarnego Kota“ pragnie wskrzesić teatr Nowy. Próby jednak zawiodły.

Oto co o naszych teatrzykach powiedzieć dziś można.

Klak.

PLASTYKA

„RYTM“

Grupa najnowszych plastyków mnie-
ma, że przerzuciła most do muzyki. Pa-
nie i Panowie: Stryjeńska, Koprzywnicka,
Borowski, Żak, Kramsztyk, Pruszkow-
ski, Skoczylas, Rzecki, Kuna i kilku
innych związali się w grupę, której dali
miano „Rytm“. Wystawa ich od tygod-
nia ściąga tłumy publiczności do sal
Towarzystwa Zachęty. Jest bogata i oka-
zała. Nie można powiedzieć, ażeby była
całkiem nowa. Znaczną część tych dzieł
widzieliśmy już na wystawach „ekspre-
sjonistów“, szczególnie zaś Żaka, Kram-
sztyka i Rzepeckiego.

Ale nie o to chodzi. Rzeczy dobre
niechaj wracają na ściany galerji po
kilkakroć. Zwłaszcza, że w tym wy-
padku chodzi o nauczanie publiczności,
jak na te obrazy patrzeć i czego w nich
szukać. Idzie raczej o co innego: Sami
artyści nie sami wiedzą, czego chcą
i czego szukają. Rzucili nic nie mówiącą
nazwę „ekspresjonistów“, a z nią po-
rzucili i niektórych towarzyszków sta-
rych — a przybrali wiele mówiącą nazwę
„Rytm“. Zapowiada ona istotnie niesły-
chanie dużo i rzecz prosta, tylko bardzo
niewiele z tej zawartości godła „Rytm“
odnajdujemy.

Kto tu jest naprawdę rytmiczny? Nie-
wątpliwie Borowski, Żak, Skoczylas,
rzeźbiarz Kuna, częściowo może Rzecki,
zresztą w dawnym, utrwalonem znacze-
niu dobrego smaku. Pruszkowski jest
groteskowo-rzutliwy, Stryjeńska — samo-
rodna, żywiołowa lechicka i pogańska,
światowidowa i baśniowa i można w niej
widzieć tyleż obmyślanego rytmu, ile
genialnej arytmii. Kramsztyk — nietyle
rytmem uderza, ile rzeźbiarskiem mode-
lowaniem aż do kamienności i mocną kon-
strukcją albo znowu stylowością. O Po-
krzywnickiej prościej i naturalniej jest
powiedzieć: śliczna — niż: rytmiczna.

Tak tedy cały chrzest na „Rytm“ jest
raczej zabawą i gonitwą za ognikiem
nowego hasła. Nie uchwyci go ta grupa,
jak i wszystkie poprzednie, modernizu-
jące albo futuryzujące. Ale też może ona
doskonale obejść się bez nowego sztan-
daru. Składa się z artystów o wybitnem
poczuciu harmonij i kompozycji. Ich rytm
to ład i opanowanie, nieraz aż renesan-
sowe, i całkowita dojrzałość, w obmyśla-
niu serca i kończyn obrazu. Po nich
wszelki realizm i naturalizm ze swą nie-
porządną przypadkowością wiernych, nie-
stety, linii i kształtów rzeczywistości,
i ze swym kultem samych motywów
drugorzędnych, nieistotnych i przygod-
nych — nie wystarcza i schodzi do pod-
ziemnej przeszłości.

A jeřliby ŝło o to, ŝeby jeřcze jedno nazwiřko wyróźnić w „Rytmie“, to byłoby niem nazwiřko Borowskiego. Mógł on budzić obawę, ŝe się stanie w ŝwej okreřłonej nadmiernie ŝtylowořci, gobelinów, arkadyjskich sielanek i ech Odrodzenia — jednostajnym, a tymczasem wystawił oto cały ŝereg obrazów, w których inwencja kompozytorska występuje rozrořła i rozchylona we wszystkich kierunkach, albowiem nietylko jako konstrukcja i swoboda, ale i jako nowe harmonie koloru.

J. Z.

[illegible]

Teatr Miejski im. Słowackiego gra ciągle z niesłabnącem powodzeniem „Kłątwe” St. Wyspiańskiego i „Pana Obrońcę”.

Miejski Teatr Opera. Po „Madame Butterfly“ wprowadzono na repertuar „Trubadura“ z dwojgiem solistów, gościnnie występujących: p. Katarzyną Hofmann w roli Leonory i p. Eugenjuszem Narożnym w roli hr. Luny. Występowieże zostali życzliwie przyjęci przez prasę i publiczność. Dzięki nim i zespołowi dobrze zgranemu, opera ta ma zapewnione powodzenie.

Teatr Mały gra naprzemian „Kłopoty p. Złotopolskiego“ farsę Zbierzchowskiego, „Zakochanych“, „Carewicza“ — Zapolskiej i „Hiszpańską Muchę“ farsę Arnolda Bacha.

— 20 —

POZNAŃSKIE

Opera. Premjera „Holendra Tułacza“, wyznaczona na 18 b. m. została z powodu niedyspozycji p. H. Millera odłożona.—Po dłuższej przerwie, wyznaczono ósmy koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim na 26 b. m.

Teatr Wielki (dramat) „Lilla Weneda“ J. Słowackiego wypełnia dwa dni w tygodniu: poniedziałki i czwartki.

Teatr Polski gra obecnie „Uczone Białogłowy“ Moliera i „Miłość Czuwa“.

Kronika zagraniczna

Repertuar paryskich teatrów nie odznacza się różnaitością. Komedja Francuska gra w dalszym ciągu „Interes jest interesem“, w Odeonie dobiega końca „La fleur merveilleuse“ przy średnim powodzeniu. Opera komiczna wznowiła „Carmen“, zaś teatr Sary Bernhardt wciąż jeszcze posiada niepośledni magnes w postaci „Orlątka“ Rostanda. Rozpoczęty podczas uroczystości Moljerowskich cykl jego komedji dobiega końca. W teatrze „du Vieux Colombier“ widzimy na afiszu „Mizantropa“, na którym się kończy wspomniany cykl.

Skandal teatralny. Komedja „Bachus i Dionizos“ F. Schwieferta, wystawiona w teatrze miejskim w Frankfurcie nad Menem „padła“ na wstępie. Już podczas akcji początkowej pierwszego aktu z widowni rozlegały się demonstracyjne ziewania i chrapania, oraz okrzyki: „Dość już! Zaśniemy wszyscy!“ Po zapadnięciu kurtyny na scenę wszedł z widowni jeden ze spektatorów i oświadczył, iż uważa on wystawianie sztuk podobnie jałowych i nudnych za grzech przeciwko teatrowi, i zaproponował publiczności demonstracyjne opuszczenie teatru. Propozycja ta spotkała się z ogólnym brawem, poczem publiczność natychmiast opróżniła teatr. Na widowni pozostały dwie osoby zaledwie. Jedną z nich był inspektor policyjny, który tego wieczoru pełnił służbę w teatrze, drugą zaś—autor sztuki. Drugiego aktu wobec tego nie odegrano i sztukę zdjęto z afisza.

Nowości berlińskie. Teatr Mały występuje w tym tygodniu z premjerą „Kobiety wobec zwierzęcia“ Bruno Franka, teatr zaś „Am Zoo“ wystawi w najbliższych dniach najnowszą farsę Dario Niccodemi, p. t. „Scampolo“.

Informacje o teatrach prowincjonalnych zamieszczać będziemy w miarę otrzymywania materiału od naszych korespondentów.

DOM HANDLOWY
Bracia MACIEJEWSKY
 87 MARSZAŁKOWSKA 87
 1-sze piętro z bramy
TOWARY MĘSKIE
WEŁNY DAMSKIE
WIELKI WYBÓR
 ∴ ∴ CENY KONKURENCYJNE ∴ ∴

PROGRAM

WIDOWISK W WARSZAWIE

OD PONIEDZIAŁKU 27 LUTEGO DO NIEDZIELI
 5 MARCA 1922 R.

TEATR WIELKI

OPERA MIEJSKA

pod kierunkiem
 EMILA MŁYNARSKIEGO

Poniedziałek d. 27 Lutego i Niedziela d. 5 Marca
 o godz. 8 wiecz.

FAUST

OPERA W 4-ch AKTACH

CH. GOUNOD'A

WYSTĘP GOŚCINNY

T. ORDY

DROBNER
 SENATORSKA 6. TEL. 205-35.
 Instrumenty chirurgiczne
 Urządzenia laboratoryjne
 Mikroskopy

WTOREK DN. 28 LUTEGO
o godz. 8 wiecz.

T o s c a

OPERA W 3-ch AKTACH
G. PUCCINI'EGO

ŚRODA DN. 1 MARCA
o godz. 8 wiecz.

A i d a

OPERA W 4-ch AKTACH
G. VERDI'EGO

CZWARTEK DN. 2 MARCA
o godz. 8 wiecz.

G o p l a n a

OPERA W 3-ch AKTACH
WŁ. ŻELEŃSKIEGO

PIĄTEK DN. 3 MARCA
o godz. 8 wiecz.

Rigoletto

OPERA W 4-ch AKTACH
G. VERDI'EGO

występ gościnny

T. O R D Y

SOBOTA DN. 4 MARCA
o godz. 8 wiecz.

Żydówka

OPERA W 4-ch AKTACH
J. HALEVY'ECO

NIEDZIELA DN. 5 MARCA
o godz. 3 po poł.

Pan Twardowski

BALET FANTASTYCZNY
w 10 obrazach

Ludomira Różyckiego

Miejskie Teatry Dramatyczne

TEATR ROZMAITOŚCI

(W OGRODZIE SASKIM).

Poniedziałek 27, Wtorek 28 Lutego i Środę 1 Marca
o godz. 8 wieczór

KOBIETA BEZ PRZESZŁOŚCI

Komedja w 3-ch aktach Gustawa Beylina.

Ala	Felicja Pichor
Stasia	Barbara Kościeszanka
Kotowska	Anna Belina
Jerzy	Józef Węgrzyn
Piotr	Józef Chmieliński
Henryk	Witold Skarżyński
Karol	Mieczysław Myszkiewicz
Jan	Leon Jaroszyński
Józef	Janusz Sarnecki
Stefan	Juljan Łukaszewicz
Lokaj	Eustachy Kojałłowicz
Służący Piotra	Włodzimierz Śmieszko
Służąca	Lucyna Śmieszkowa

Reżyser Paweł Owerłto.

Dekoracje Wincentego Drabika.

Czwartek 2, Piątek 3, Sobota 4, Niedziela 5 Marca
o godz. 8 wiecz.

BOLSZEWICY

dramat w 3-ch aktach przez W. Sieroszewskiego.

Morski Stanisław	Witold Skaczyński
Morska Janina	H. Zahorska
Lasota Stefan	J. Kotarbiński
Hołupko Marjan	A. Bednarczyk
Wojciechowska Puchalska	W. Szyborska
Zosia, pokojówka	J. Zielińska
Klemens, lokaj	J. Kalinowski
Marcinek	J. Kochanowski
Żołnierz I.	J. Tomasik
„ II.	L. Jaroszyński
„ III.	J. Łukaszewicz
Chłop I.	W. Krogulski
„ II.	J. Mikulski
Sypniewski	W. Lenczewski
Sarnowski	J. Szymański
Sofja Abrahamówna Korngold	I. Solska
	i M. Miarka
Razin	M. Bay-Rydzewska
Gutaj	A. Różański
Chińczyk Li	J. Storychowski
Beznosy, żołn. bolszewicki	J. Karnocki
Bolszewik I.	H. Jabłoński
„ II.	E. Kojałłówna
Telefonista	J. Sarnecki
Ordynans	Wl. Śmieszko.

Telefoniści, ordynansi, żołnierze bolszewiccy,
Kozacy.

Rzecz się dzieje w sierpniu 1920 r. w majątku
Morskim Niłowicach.

Reżyser E. Chaberski. Dekoracje W. Drabik.

Niedziela dnia 5 Marca o godzinie 3½ po połud.
(PO CENACH ZNIŻONYCH)

DZIEJE SALONU

Komedja w 3-ch aktach Kazimierza Wroczyńskiego.

Łucja Marnicka	Aniela Bogusławska
Jerzy) jej dzieci	Teodor Roland
Marylka)	Helena Gromnicka
Andrzej Moksza-Mokszeński	Józef Chmieliński
Fanna Gabryela	Honor. Leszczyńska

Zbigniew Baumkorn	Władysł. Lenczewski
Żaneta Halimirska	Anna Belina
Michał Wycior	Mieczysław Frenkiel
Michałowa, jego żona	Wanda Szymborska
Józiek, ich syn	Miecz. Myszkiewicz
Bartłomiej Fiutas	Edmund Gasiński
Bartłomiejowa, jego żona	Teof. Szymanowska
Więcierkiewicz	Witold Skarżyński
Więcierkiewiczowa	Helena Michałowicz
Stróż domu	Juljusz Kalinowski
Maitre d'hotel	Janusz Tomasik
Taper	Władysł. Krogulski
Lokaj I-szy	Wacław Izdebski
Lokaj II-gi	Eustach. Kojalłowicz

Goście — Muzycy.

Rzecz dzieje się w Warszawie w salonie
Marnickiej.

Akt I-szy 24. XII. 1914 r., akt II-gi w r. 1919,
akt III-ci w r. 1921.

Reżyser Emil Chaberski.

Dekoracje Wincenty Drabik.

TEATR REDUTA

Poniedziałek 27, Wtorek 28 Lutego, Czwartek 2,
Piątek 3, Sobota 4 i Niedziela 5 Marca
o godzinie 8 min. 15

Ulica Dziwna

Dramat w 3-ch aktach

napisał Kazimierz Andrzej Czyżowski

Reżyserja, dekoracje, projekty kostjumów Adama
Dobrodzickiego.

Andrzej	J. Poremba
I-szy malarz	E. Wierciński
Poeta	M. Turczyński
Dziennikarz	F. Norski
Burmistrz	A. Piekarski
1-szy Łyk	Wł. Jamiński
Kowal	Z. Chmielewski
Dewotka	A. Rostkowska
I-sza niewiasta	A. Cieszyńska
I-szy młodzieniec	M. Brygiewicz
Dziewczyna	M. Hohendlingerówna
II-gi malarz	W. Zdzitowiecki
Muzyk	J. Miciński
Ewa	H. Uszyńska
Matka	J. Łada
II-gi Łyk	M. Kiernicki
Posłaniec	J. Chodowiecki
Mieszczka	M. Zielenkiewicz
II-ga niewiasta	E. Ginetówna
II-gi młodzieniec	K. Czyński
Szlifierz	St. Jaracz
Majstrowa	E. Korczak-Kunina
Nędza	St. Perzanowska
Głód	W. Lubicz
Upiór	A. Kozłowska

Kostjумы wykonane w prac. teatrów miejskich.

Środa dn. 1 Marca o godzinie 8 m. 15 Czwarte
przedstawienie popularne z cyklu przeglądu re-
pertuaru (po cenach niżonych).

Fircyk w zalotach

Komedja w 3-ch aktach Fr. Zabłockiego

Aryst	Jan Kochanowicz
Fircyk	Juljusz Osterwa
Świstak	Józef Poremba
Prawnik	Mikołaj Turczyński
Klaryssa	Helena Rolandowa
Podstolina	Marja Dulęba
Pustak	Feliks Norski

Układ sceniczny M. Limanowskiego i J. Osterwy
Dekoracje i kostjумы projekt. St. Szreniawa-Rzecki

Sobota dnia 4 Marca o godz. 4¹/₂ po pol.
i Niedziela dn. 5 Marca o g. 3¹/₂ po pol.
(po cenach niższych).

CZUPUREK

CZYLI RENESANS PODWÓRKA

Bajka w 3-ch aktach — Napisał Benedykt Hertz
Prolog wygłosi A. Piekarski

Przybłęda	Z. Mysłakowska
Papuga	A. Rostkowska
Kwoka	I. Horwat
Gęś	E. Korczak-Kunina
Kaczka	H. Rolandowa
Indyczka	J. Łada
Sroka	St. Perzanowska
Bażant złocisty	K. Benda
Czupurek	W. Zdzitowiecki
Kogut	St. Jaracz
Gęsior	M. Brygiewicz
Kaczor	M. Turczyński
Indor	J. Chodowiecki
Pies Murat	K. Czyński
Żabor	J. Miciński

Gęgulki, indulki, taśtaśki, żabki

Reżyserja A. Piekarskiego. Muzyka W. Krupińskiego.
Tańce ukł. J. Mieczysławskiej i H. Hulanickiej. Dekoracje W. Małkowskiego.

Kostjmy według projektu, K. Grussa, wykonane
w pracowniach teatru „Reduta“ pod kierunkiem
E. Librowiczowej.

Teatr im. Bogusławskiego

(Gmach dawnego „Teatru Nowości“).

Od poniedziałku, 27 lutego do niedzieli 5 marca
o godz. 8 wiecz.

TAMTEN

dramat z niedawnej przeszłości w 5 aktach pióra
Gabryeli Zapolskiej.

Reżyserował Konstanty Tatarkiewicz.

Akt I W knajpie. II Rewizja. III U generała żandarmów. IV Śledztwo. V Dziesiąty pawilon.

General Horn	Bolesł. Bolesławski
Pułkownik Korniloff	Tadeusz Skarżyński
Porucznik Botkin	Józef Machalski
Kornet Nikiforoff	Stanisł. Kwiatkowski
Kapitan Agafonoff	Zygmunt Stróżewski
Porucznik Strelkoff	Jan Daszewski
Komendant pułku	Józef Zejdowski
Kazimierz Wielhorski	Janusz Staszewski
Bogdański	Ryszard Sobiszewski
Marjan	Gwido Rakowski
Józef	Tadeusz Żeromski
Pani Wielhorska	Eugenja Bogusińska
Marta Wielhorska	Małgorz. Lenerówna
Anna Lasocka	Ewa Wodzińska
Marja	Marja Wittig
Zosia	Helena Orlikówna
Pani Korbiel	Wanda Szczepańska
Kultiapkin, stary żandarm	Czesław Knapczyński
I kobieta czarno ubrana	Marja Kordecka
II „	Teofila Szymańska
III „	Stanisł. Kłosowska
Matałkowska, restauratorka	Zofja Czaplińska
Kasjerka	Marja Hertzowa
Józia	Janina Zboińska
Klocia	Helena Mroczkowska
Dziewczyna	Marja Wojdalińska
Kelner Wierciołek	Henryk Małkowski
1 gość w restauracji	Marjan Tatarkiewicz
2 „	Kazimierz Uhl
3 „	Wacław Rybicki
Służąca	Marja Wisłocka
Dyżurny żandarm	Henryk Kubalski
Chłopczyk	* * *
Dziewczynka	* * *

BIELIZNA DAMSKA
S U K N I E
B L U Z K I
WYPRAWY

Gustaw Zmigrzyder

WARSZAWA

TEL. 93-52

CZYSTA 2

TEATR POLSKI

Pod dyрекcją Arnolda Szyfmańa

Od Poniedziałku dnia 27 Lutego
do Niedzieli dnia 5 Marca włącznie o g. 8 wiecz.

Ten, którego bija po twarzy

Widowisko w 4 ch aktach L. Andrejew'a.
Tłomaczenie L. Lechonia.

Consuella, wołyżerka (na
(afiszu: „Królowa tan-
go na koniach“) . . . Stanisława Umińska
Hrabia Manzini, ojciec Con-
suelli K. Junosza-Stępowski
Ten, kłown w cyrku Briquet'a
(na afiszu: „Ten, którego
bija po twarzy“) . . . Wojciech Brydzyński
Briquet („ojciec Briquet“),
dyrektor cyrku Antoni Siemaszko
Zenejda, poskromicielka
Iwów żona Briquet'a . . Sewer. Broniszówna
Alfred Besano, dżokej . . Lech Stępowski
Pan Gustaw Buszyński
Baron Regnard Aleks. Zelwerowicz
Jackson, kłown („słońce
Jacksona“) Bogusław Samborski
Tili) muzykalni kłowni Tadeusz Chmielewski
Poli) Władysław Bienin
Thomas Jan Niwiński
Angelika * * *
Kapelmistrz Władysław Neubelt
Atleta Mieczysl. Gielniewski
Ujeżdżacz Witold Roland
Kłown Zbigniew Borkowski
Bileter Karol Zawrocki
Henri Zygmunt Sulima

Artyści, artystki, ujeżdżacze, muzycanci, kelnerzy.
Rzecz dzieje się współcześnie w jednym z więk-
szych miast Francji.

Nowe dekoracje W. Drabika.

Reżyser Aleksander Zelwerowicz.

WESELE FONSIJA

[illegible]

Towarzystwo Teatrów Stołecznych

SP. AKC.

Dyrekcja: LUDWIK HELLER

TEATR „MASKA“

Od Poniedziałku dnia 27 Lutego
do Niedzieli dnia 5 Marca włącznie o g. 8 wiecz.

KŁOPOTY GENJUSZA

Komedja w 4-ch aktach Arnolda Bennetta
(Każdy akt w 2-ch odsłonach bez antraktu)

Ilam Carve, sławny malarz	Kazimierz Kamiński
Albert Shawn, jego służący	Feliks Zbyszewski
Joanna Cannot, wdowa . . .	Halina Starska
Doktor Pascoe	Marjan Zajączkowski
Edward Horning, jego asystent	Wład. Kieszczyński
Cyrus Carve, kuzyn Ilama	Stanisław Flazer
Lord Leonard Alcar	Roman Dereń
Texel, milioner amerykański	Aleksan. Maniecki
Ojciec Looe	K. Knake-Karliński
Honorata Looe	M. Hryniewiczówna
Ebeg, handlarz obrazów . . .	Józef Orwid
Pani Schawn	Helena Świącicka
John) klerycy, synowie	Stanisław Grolicki
James) Alberta Schawna	Roman Kramer
Piotr Horning, reporter . . .	Jan Dębski
Kelner	Kazim. Augustowski
Służący	Józef Daniel

Chłopiec hotelowy

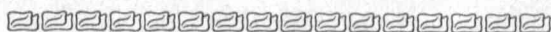
Rzecz dzieje się współcześnie w Londynie.

Akt I-szy w mieszkaniu Ilama Carve — akt II-gi
w hotelu „Grand Babylon”—akt III-ci w mieszkaniu
Joanny pod Londynem — akt IV-ty w hallu
lorda Leonarda Alcara.

Reżyser: Kazimierz Kamiński. — Zastępca reżysera:
Feliks Zbyszewski.

Artyści grają sztukę bez suflera.

Dekoracje wykonane w pracowni Teatrów Sto-
łecznych.

TEATR KOMEDJA

od Poniedziałku dnia 27 Lutego do dnia 5 Marca
włącznie o godz. 8 wiecz.

Jutro pogoda

Komedja w 3 aktach napisał Avery Hapwood

Billy Bartlett	Jerzy Leszczyński
Laura, jego żona	Janina Owczarska
Jack Wheeler	Wiktor Biegański
Blanny, jego żona	Monika Krystyńska
Filip Evans	W. Ziemiński
Tesrie, pokojówka	Helena Buczyńska
Harrigan	Jerzy Jabłoński
Pete	K. Augustowski

Akt I i II w salonie Bartlettów, akt III w ich sy-
pialni

New-Jork

Reżyser: Wiktor Biegański — zastępca reżysera
L. Jaszczyk-Kraszewski

Dekoracje wykonane w pracowni teatrów sto-
łecznych.

Toalety pp. Krystyńskiej i Owczarskiej z praco-
wni G. Zmigrydera.

TEATR NOWOŚCI

Poniedziałek, dnia 27 lutego 1922 r. o godz. 8 w.

występ gościnny EŁNY GISTEDT
primadonny teatru „Oscars“ w Stockholmie.

NITOUCHE

(MAM'ZELLE NITOUCHE)

Operetka w 4-ch aktach Henryka Meilhaca i Alberta
Millauda'a,

Muzyka Hervé Przekład Marjana Winklera.

Dyoniza de Flavigny,

pensjonarka	Elna Gistedt
Celestyn, organista	Bolesław Folański
Major de Chateau-Gibus	Ludwik Lawiński
Ferdynand de Champlatreux	Bohdan Bogdanowicz
Przełożona pensjonatu	Wanda Manowska
Dyrektor teatru	Rufin Morozowicz
Loriot, brygadjer	Władysław Walter
Armand)	Feliks Mazowiecki
Robert) oficerowie	Stanisław Szabeko
Gustaw)	Bolesław Szych
Korynna, primadonna	Jadwiga Bukojemska
Faulinard, inspicjent	Edmund Jagielski
Gimbletta)	Irena Szeley
Lea) aktorki	Janina Mantewska
Amanda)	Halina Szych
Odźwierna pensjonatu	Janina Łaszczykówna
Żołnierz	Wacław Nowakowski

Pensjonarki, aktorki, oficerowie, żołnierze.

Akt 1-szy w pensjonacie, 2-gi za kulisami teatru
w Pontracy pod Pnryżem, 3-ci w koszarach.

Kapelmistrz Stanisław Nawrot. — Reżyser Bolesław
Folański.

Wtorek, dnia 28 lutego 1922 r. o godz. 8 wiecz.

NOC W PARYŻU

(KRÓL APASZÓW)

Operetka w 3-ch aktach R. Benatzky'ego
i M. Wellemiński'ego

Muzyka Ralfa Benatzky'ego. — Przekład Andrzeja
Własta.

Teofil Redingote, fabrykant

sardynek na oliwie i w buljonie, konsul Taiti	Bolesław Folański
Gladies, jego żona	Józefina Bielska
Karol, książę de Weillard	Edmund Jagielski
Bricot, gospodarz	Władysław Walter
Romain, król apaszów	Bohdan Bogdanowicz
Lallage	Janina Józwiakówna
Scapin	Kierski-Sempoliński
Teresa	Jadwiga Bukojemska
Poggio	Feliks Makowiecki
Benjamin	Bolesław Szych
Piotr	Leopold Morozowicz
Andrée	Włodzimierz Marski
Voyon	Irena Szeley
Nick Carter	Stanisław Szabeko
De Bévre	* * *
Kapitan	* * *
Pokojówka	Janina Mantewska
Baptysta	* * *

Damy, panowie, apasze, służba, policjanci.

Rzecz w Paryżu — współcześnie.

Akt 1-szy „Pod klamką“. Akt 2-gi „W salonach
konsula Taiti Redingota“. Akt 3-ci „Na przed-
mieściu Paryża“.

W akcie 1-szym Polka — odtąnczą: Jadwiga Bu-
kojemska i Władysław Walter.

Akompanjament na harmonji Józefa Stalingiera.

W akcie 2-im „Schimmy“ — odtąnczą: Jadwiga
Bukojemska i L. Kierski-Sempoliński.

W akcie 3-im „Shimmy-Fox Trot“—„Rendez-vous“—
muzyka Zdzisława Górczyńskiego — odśpiewają
i odtańczą: Janina Jóźwiakówna i Bol. Folański.
W akcie 3-cim tańce układu baletmistrza Feliksa
Bańkowskiego.

Nr. 1 „Danse excentrique“ — Zofja Faliszewska,
Feliks Bańkowski i zespół baletowy: Leokadja
Dąbrowska, Janina Kozłowska, Jadwiga Kotkow-
ska, Marja Merlińska, Janina Sokółowska, Ste-
fanja Sochówna i Zofja Tomaszewska.

Nr. 2 „Taniec Apaszów“ (układu J. Kamińskiego)—
Aleksandra Kamińska, Jakób Kamiński.

Ewolucje i tańce układu Edmunda Plewickiego.
Dekoracje wykonano podług projektu T. Gronow-
skiego, w pracowni Teatrów Stołecznych.

Kapelmistrz Zdzisław Górczyński.—Reżyser Bolesław
Folański.

Środa 1 Marca o godz. 8 wiecz.

OSTATNI WALC

Opereta w 3-ch aktach J. Bramera i A. Grünfeida.
Przekład, opracowanie libreta i podkład pod mu-
zykę L. Śliwińskiego-

Muzyka Oskara Straus'a.

Układ sceniczny i reżyserja Ludwika Śliwińskiego

Hrabia Dymitr	Bolesław Mierzejewski
Jenerał	Władysław Walter
Baron Hircio, jego kuzynu	Józef Sendeci
Wielki książę	Juljan Krzewiński
Hrabina wdowa	Wanda Manowska
Wera Lizabeta	Lucyna Messal
Anuszką	Janina Sokółowska
Danuszką	Zofja Tomaszewska
Pietruszką	Janina Kozłowska
Bobuszką	Henryka Kramerówna
Wujaszek Jaroszkina . . .	Rufin Morozowicz
Kapitan	Witold Bogdanowicz
Porucznik	* * *
Podporucznik	* * *
Chorąży	L. Kierski-Sampoliński
Oficer	Bolesław Szych
Adjutant księcia	Feliks Makowiecki
Gość	Leopold Morozowicz
Bazyli, służący jenerała	Edmund Jagielski
Lusia	Julja Landrée
Musia	Leokadja Dąbrowska
Dusia	Stefanja Sochówna
Lola	Jadwiga Kotkowska
Pola	Marja Merlińska
Służący	Aleksander Hubert

• Akt I. i II. w pałacu jenerała w pobliżu stolicy,
akt III. w pałacu wielkiego księcia w stolicy.

Kapelmistrz Stanisław Nawrot.

Z udziałem Lucyny Messal.

BIAŁY MAZUR

Operetka w 3-ch aktach Leona Steina i Beli Jan-
bachaa — Muzyka Fr. Lehára.

Przekład MARCELEGO MARKA.

Hr. Juljan Oliński . . .	Kazimierz Dembowski
Blanka Lossin . . .	Lucyna Messal
Klemens Baron Reiger	Ludwik Lawiński
Adolar, jego kuzyn . .	Bolesław Folański
Albin Planting . . .	Juljan Krzewiński
Leopold Klamtacz . .	Leopold Morozowicz
Małgorzata Aigner . .	Janina Jóźwiakówna
Jan Zastoja	Stanisław Szebeko
Baron Treski	Bolesław Szych
Czajka	Feliks Makowiecki
Hausman	Władysław Szalajski
Freyhof	Michał Holyński
Ekselencja Uxa . . .	* * *
Naudina, jego żona . .	Wanda Manowska
Pani Baugardt . . .	* * *
Aloizy, stary służący .	Edmund Jagielski
Pokojówka	Janina Mantewska
Szofer	Fryderyk Klimek
Służący	* * *

Kapelmistrz Zdzisław Górczyński. Reżyser Bol. Folański.

TEATR PRĄSKI

Poniedziałek dnia 27 lutego 1921 r. i dni
następnych.

STARE MIASTO

Sztuka w 5-ciu aktach ze śpiewami i tańcami
Fr. Dominika, muzyka Wieniawskiego.

O S O B Y:

Teresa Kulikowa . . .	Emilja Różańska
Marysia) jej córki . . .	Helena Wojciechowska
Wicia . . .	Marja Fiszerówna
Zdziś Ochędożko . . .	Aleks. Szarkowski
Józef Krynicki . . .	Feliks Chmurkowski
Wicek Krynicki . . .	Stefan Brusikiewicz
Stanisław Grzęda . . .	Boles. Kępiński
Kantek Koralik . . .	Eug. Przyjemski
Florek Kurnikowski . .	Piotr Bułhak
Antek Kurnikowski . .	
Maślak, restaurator . .	* * *
Nietutejszy . . .	Tadeusz Żelski
Kelner . . .	* * *
Zuzia Osmólska . . .	Mira Bielecka
Josel Rudy . . .	Karol Wiśniowski
Franciszek Mączkowski .	Piotr Bolesta
Fruzia Tietrzyk . . .	Lucja Wiślicka
Charli kelner . . .	Wład. Sławski
Magda kuchta . . .	Jadwiga Czaplicka

Goście, kelnerzy i muzykanci.

Akt I, II i V w suterynie na Starem Mieście u Kulikowej. Akt III w restauracji pod „Łabędziem“.

Akt IV w restauracji na Saskiej Kępie.

Tańce: Kadryl (komiczno-charakterystyczny), Sztażerek i polka charakterystyczna.

Reżyser Aleksander Szarkowski.

TEATR DRAMATYCZNY

Od Wtorku 28 Lutego do Niedzieli 5 Marca 1922 r.

GŁOŚNA SPRAWA

Dramat w 6 częściach A. d'Ennery i Cornur.

Jan Renaud	Maurycy Kisielnicki
Szymon	Tadeusz Orłowski
Książę d'Aupierre	Stanisław Jurand
Raul	Stefan Wroncki
Kapitan wojsk francuskich .	Jerzy Rawin
Chamborau, sierżant . . .	Wład. Bernatowicz
Wójt	Stanisław Ziembło
Józef, służący	Stan. Sartarewski
Magdalena	Irena Horecka
Adrijanna	Marja Fałęcka
Walentyna	Lili Orland
Księżna	Wanda Ursyn
Kanoniczka	K. Morozowiczówna
Mała Adrijanna	Irenka K.
Marta	Stan. Łukawska
Julja	Janina Jasińska
Sierżant	Stan. Smoczyński

Oficerowie i żołnierze armji francuskiej, galernicy.
Reżyser M. Kisielnicki. — Dyr. adm. R. Krajewski.

Dekorator art. mal. W. Struniński.

TEATR WODEWIL

od 27 Lutego do 5 Marca 1922 r.

FAWORYT

Operetka w 3-ch aktach F. Grünbauma i W. Sterka.
Przekład K. Toma i M. Mamberowej. Muzyka Roberta Stolza.

Hr. Manon Walldorf . . . L. Rogińska
Piotr Heller, agent giełdowy. J. Urstein
Paulina Willinger, tancerka Relewicz-Ziemińska
Dr. Mann, notariusz. . . L. Halicz
Brodler, jego sekretarz . . W. Grzymała
Valerio hr. Caraffa. . . K. Szerszyński
M. A. Fiori, impresario . . K. Tom
Dama . . . S. Betcherowa
Jan, służący dr. Manna . . * * *
Antoni, służący hr. Caraffa. W. Lewandowski
Mizzi, panna sklepowa. . . E. Magatin-Pajewska
Panienka 1 . . . H. Grombowska
" 2 . . . R. Hryniewiczówna
" 3 . . . E. Magatin-Pajewska
" 4 . . . W. Zgliczyńska
" 5 . . . H. Zgliczyńska
" 6 . . . H. Żmichorowska
Modystka 1 . . . R. Hryniewiczówna
" 2 . . . H. Markiewiczówna
" 3 . . . E. Sznarowska
" 4 . . . W. Zgliczyńska.

Rzecz dzieje się w Wiedniu. Akt I-szy u dr. Manna-
akt II-gi u hr. Caraffa, akt. III-ci w magazynie ka-
peluszy. W akcie III-cim scena choreograficzna
p. t. „On, ona i kapelusz“ w wykonaniu pp. N. Paw-
liszczewej i F. G. Parnella.

Reżyser P. Orłowski. Baletmistrz F. G. Parnell.
Kapelmistrz Z. Wiehler. Dekorator J. Galewski.

OPERETKA TEATR NOWY

Poniedziałek dn. 27 lutego o godz. 8.30 wiecz.,
50 jubileuszowe przedstawienie operetki w 3 akt
Leona Steina i Beli Jenbacha
Muzyka Emeryka Kalmana

Dziewczę z Holandji

z Mieczysławą Ćwiklińską w roli tytułowej
od Wtorku 28.II do Niedzieli 5.III o godz. 8½ w.
gościnny występ JUZEFINY BIELSKIEJ

NOC MIŁOŚCI

Opera kom. (mozajka) w 3 akt. W. Walentinowa.
Przekł. W. Rapaekiego (syna) Reżys.: M. Dowmunt.

Placyd, obywatel ziemski . M. Dowmunt
Marja, jego żona. . . K. Złoczewska
Lili, ich córka. . . M. Grabowska
Zosia, ich siostrzenica. . M. Makowiecka
Gapcio, narzeczony Lili . W. Rapacki (syn)
Andrzej . . . W. Zdanowicz
Pantaleow, kapitan . . W. Ostrowski
Karolina, młoda wdówka. . Józefina Bielska
Czesław, student. . . Z. Malinowski
Gustaw, jego przyjaciel . B. Romaniszyn
Hrabina . . . M. Dowmuntowa

W I-ym akc. taniec „Polo-polo“ odtąńczą: Stanisł.
Piekutowska, M. Sachniewska, H. Łapczyńska,
M. Dąbrowska, B. Brodelkiewicz, W. Rudziński.
Kapelmistrz: Mieczysław Kochanowski. Baletmistrz:
Antoni Luziński

Dyrekcja art. lit. Wacław Julicz — Mieczysław
Kochanowski.

W każdą niedzielę po cenach niższych o godz.
12-iej w poł. przedstawienia dla dzieci o godz. 5
po poł. przedstawienia operetkowe.

TEATR „NIETOPERZ“

DAMSKI RAJ

Reżyserował M. Domosławski.

Rzecz w stolicy — u Situskich — w roku 2000.
Reżyserował W. Kuncewicz.

[illegible]

QUI PRO QUO

Niebieski ptak

Ignac Gruen, jego wspólnik	J. Urstein
Bessie Pinckerton, detektyw prywatny	N. Herten
Bluffson, miliardier amerykański	P. Orłowski
Katty, jego żona	M. Chaveau

Nador, ministar haremowy . G. Cybulski
 Sidi) Alb. Zimińska
 Baya) odaliski księcia * * *
 Kora) Sjamu * * *
 Viga) * * *
 Portjer hotelu W. Kucharski
 Boy P. Dudziński
 Banduhakhur, książę Sjamu * * *
 Akt I-szy w hallu hotelu „Des Touristes“. Akt II
 w pałacu księcia Sjamu.
 Reżyserował P. Orłowski.

HONOR DOMU BROCHES & S-ka

Cohnflikt w 2-ch odsłonach Konrada Toma.

Zdzisław Broches-Brochocki J. Boroński
 Mela, jego żona J. Zielińska
 Aron Broches, stryj z prow. R. Gierasieński
 Sasza Szabeskind, waluto-
 wiec G. Cybulski
 Hrabia Froter-Frocki . . . W. Galicki
 Dr. Mazeltoff J. Bukowski
 Moniek Pomader, młody ludź E. Bodo
 Jean lokaj u Brochesów . J. Porębski
 Odsłona 1-sza na balu u Brochesów. Odsłona
 2-ga w parku Łazienkowskim.

Reżyserował Autor.

Kierownik lit.-art. Konrad Tom. Kapelmistrz W.
 Jaworski. Baletmistrz F. G. Parnell. Dekorator
 J. Galewski.

Kostjummy p. Herten z pracowni G. Zmigrydera.

„STAŃCZYK”

pod Dyr. MIECZYSLAWA ZUDARA

Od Poniedziałku 27 Lutego do Niedzieli 5 Marca
 o godz. 12 w nocy

PROGRAM

CZĘŚĆ I.

1. „W [stroju trefnisia“ Stefan Jaracz
nap. T. Kończyc
2. Sejm a rozwiążanie . Henryk Rydzewski
nap. Teka
3. Bezeceństwa Autor
nap. W. Jastrzębiec
4. a) Menuet I. Paderewskiego Stef. Dąbrowska
b) Zawód miłosny Kreislera
5. Szwindler-Szkodnik . Ludw. Lawiński

CZĘŚĆ II.

6. W swoim repertuarze S. Metaxian
 7. a) Bańki mydlane
nap. Wł. Nawrocki
muz. T. Sygietyńskiego } Helena Buczyńska
b) Marjonetki „Teffi“
 8. a) „Warszawa bez jajek“
nap. Szer-Szen
b) Dyskrecja niewieścia Sew. Michałowski
nap. Wł. Nawrocki
 9. a) Przyjdzie wreszcie dzień
muz. Benatzkiego } Barbara Halmirska
b) I znowu wiosna
muz. Bleichmana
 10. a) Historia teatralna
nap. Jerzy Guranowski } Ludwik Lawiński
b) Piosenki
Przy fortepianie Tadeusz Sygietyński
Kierownik art. mal. W. Małkowski
- Dyrekcja zastrzega sobie prawo ewent. zmian
w programie.

„CORSO”

WIERZBOWA 7

Początek seansów o g. 5.

[illegible]

TANCERKA KABARETOWA

Dramat ślepych namiętności w 6 aktach.

Osoby:

Profesor doktor Boerne . Olaf Fönss
Helena, jego narzeczona . Erna Morena
Lili, tancerka Gudrun Brunn
Malarz * * *

Profesor Dr. Boerne zaręczony był z Heleną, która go ubóstwiała nad życie. Wkrótce miał się odbyć ich ślub. Pewnego wieczoru para narzeczonych wybrała się do kabaretu. Tancerka Lili, ujrawszy doktora Boerne, zakochała się w nim od pierwszego wejrzenia i postanowiła go zdobyć dla siebie. Symulując zwichnięcie nogi, zwabiła go w ten sposób do swojej garderoby teatralnej, a następnego dnia do swego mieszkania. Doktor zakochał się w Lili, zerwał z narzeczoną i poślubiwszy piękną tancerkę, zamieszkał z nią na wsi. Pożycie ich było nad wyraz szczęśliwe.

W tem, pewnego dnia profesor spotkał przypadkiem we wsi niewidomego malarza, o którym okoliczni włościanie wyrażali się z niezwykle szacunkiem i nabożeństwem prawie, dr. postanowił dokonać nad nim operacji. Operacja udała się znakomicie, i malarz na widok pięknej Lili stał jak wryty... i w sercu jego zapaliła się miłość szalona, niepohamowana.

Odtąd Lili spędzała długie godziny w towarzystwie malarza, — a gdy profesor pewnego dnia wrócił z miasta do domu, — zastał żonę w objęciach człowieka, który mu zawdzięczał odzyskanie wzroku.

Profesor, rostał się z żoną i powrócił do stolicy, gdzie, poświęciwszy się wyłącznie okulistyce, w krótkim czasie zdobył na tem polu niezwykle powodzenie. Czas mijał. Nagle, pewnego dnia wpada do gabinetu profesora jego była żona i błaga go o ratunek dla malarza, któremu powtórnie grozi utrata wzroku. Rozgoryczony profesor, zazdrosny, że kto inny posiada jego ukochaną żonę, zwraca się do niej ze słowami: „Odbierz sobie życie a wówczas uratuję twego kochanka“. Lili wychodzi, a gdy po krótkiej chwili profesor przerażony własnymi słowami, biegnie do domu malarza, zastaje swą żonę — nieżywą.

„NIRWANA”

73 MOKOTOWSKA 73

Początek seansów o g. 6.

Za red. M. Bogusławski. Wydawcy: Włkp, biuro dell'Afte.
„Zakł. Graf. Prac. Druk.,” Warszawa, Nowolipie 11 Tel. 242 40